בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ״ק מו״ר
הָרַהַ״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזְער** שְׁלִיטַ״א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, עִיר שׁוֹמְרֵי הַלָּשׁוֹן, עִיר הַשְּׁמָחָה!

גִּלָּיוֹן רנ״ד | פָּרָשַׁת בְּהַעֲלֹתְךָ תשפ״ו

טְעִימָה

טַעֲמוּ וּרְאוּ...

* * *

פַּעַם דִּבֵּר מו״ר שְׁלִיטַ״א שִׂיחָה נִפְלָאָה וּמְתוּקָה בְּעִנְיַן ׳טְעִימָה׳ קְדוֹשָׁה, עָנָה וְאָמַר: דָּוִד הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר בִּתְהִלִּים (לד, ט) **״טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב ה׳״**; וְהַמֻּסָּר הַמַּנָּח בָּזֶה: ׳טַעֲמוּ׳ - תִּטְעֲמוּ מִן הַקְּדֻשָּׁה! עֲשׂוּ טְעִימָה כָּלְשֶׁהִי מִלְּמוּד בַּתּוֹרָה, תְּפִלָּה זַכָּה, קִיּוּם מִצְוֹת, וַאֲזַי: **׳וּרְאוּ כִּי טוֹב ה׳׳** - זֶה טוֹב! זֶה מָתוֹק!

וְהִסְבִּיר מו״ר שְׁלִיטַ״א, דְּהִנֵּה הָעִנְיָן שֶׁל ׳טְעִימָה׳ גּוֹרֵם שֶׁאָדָם יִגְּרֵר אַחַר הַדָּבָר, לְמָשָׁל: נוֹתְנִים לָאָדָם לִטְעֹם אֵיזֶה תַּבְשִׁיל אוֹ סוּג שֶׁל שְׁתִיָּה, וְזֶה גּוֹרֵם לוֹ לְהִמָּשֵׁךְ אַחַר הָאֲכִילָה וְהַשְׁתִיָּה, כְּמוֹ־כֵן צְרִיכִין בְּרוּחָנִיּוּת - שֶׁאָדָם יַעֲשֶׂה ׳טְעִימָה׳ מִלְּמוּד בַּתּוֹרָה, ׳טְעִימָה׳ מִתְּפִלָּה וְדִבּוּר לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יִגְרֹם לוֹ לְהִמָּשֵׁךְ אַחַר זֶה.

וְאָמַר מו״ר שְׁלִיטַ״א, שֶׁזֶּהוּ סוֹד הַ׳טְּעִימוֹת׳ שֶׁנּוֹהֲגִין בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת בְּלֵיל חַג שָׁבוּעוֹת הַקָּדוֹשׁ בַּאֲמִירַת ׳תִּקּוּן לֵיל שָׁבוּעוֹת׳, כִּי חַג שָׁבוּעוֹת הוּא ״זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ׳, וְעִקַּר קַבָּלַת־הַתּוֹרָה הוּא ״לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה״, וְעַל־כֵּן טוֹעֲמִים מִכָּל לְמוּד בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, עַל־דֶּרֶךְ **״טוֹעֲמֶיהָ חַיִּים זָכוּ״**, כְּדֵי שֶׁאָדָם יִמָּשֵׁךְ אַחַר הַטְּעִימָה הַזּוֹ וְיִהְיֶה כָּל הַשָּׁנָה סָפוּן בְּאָהֳלָהּ שֶׁל תּוֹרָה - שְׁעוּרִין כְּסִדְרָן בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּרְצוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל.

וְהִמְתִּיק מו״ר שְׁלִיטַ״א דָּבָר זֶה בְּעִנְיַן שְׁלִיחַת הַמְרַגְּלִים עַל־יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל קֹדֶם כְּנִיסָתָם לָאָרֶץ [כַּמּוּבָא בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּפָרָשַׁת שְׁלַח], וְגַם זֶה הָיָה עַל־דֶּרֶךְ **״טוֹעֲמֶיהָ חַיִּים זָכוּ״**, כִּי יֵשׁ מָשָׁג שֶׁל ׳טַעַם אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל׳, וְכַמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מ) עַל מַאֲמָר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא בָּתְרָא קנח:): ׳אֲוִירָא דְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מַחְכִּים׳[א]; עַיֵּן־שָׁם. וְזֶהוּ שֶׁשִּׁלְּחָם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁיִּכָּנְסוּ לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹר ׳טְעִימָה׳ שֶׁתִּגְרֹם לָהֶם תּוֹסֶפֶת הִשְׁתּוֹקְקוּת לְקַבֵּל וּלְהַרְגִּישׁ טַעַם אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

וְעוֹד הִמְתִּיק וְאָמַר מו״ר שְׁלִיטַ״א, שֶׁזֶּה עִנְיַן מִצְוַת טְעִימָה מִמַּאֲכָלֵי שַׁבַּת־קֹדֶשׁ בְּעֶרֶב שַׁבָּת (עַיֵּן סֵפֶר ׳דַּרְכֵי אִישׁ׳, חֵלֶק א׳, עֶרֶךְ ׳עֶרֶב שַׁבָּת קֹדֶשׁ׳), וְטַעֲמוֹ בְּפַשְׁטוּת כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לִידֵי מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת בְּעִקְבוֹת חֶסְרוֹן תַּבְלִינִים אוֹ בִּשּׁוּל וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן טוֹעֵם קֹדֶם הַשַּׁבָּת כְּדֵי לְתַקְּנוֹ, וְעַל־פִּי הַנַּ״ל יוּבַן טַעַם נוֹסָף, כִּי אֲכִילַת שַׁבָּת כֻּלָּהּ אֱלֹקוּת וְכֻלָּהּ קֹדֶשׁ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יז, וְעוֹד), וְעַל־יְדֵי הַטְּעִימָה יִתְעוֹרֵר הָאָדָם לְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת בְּמַאֲכָלִים מְשֻׁבָּחִים, כִּי הַטְּעִימָה מְגָרָה אֶת הַתֵּאָבוֹן כַּנַּ״ל, וְכִדְאִיתָא בְּסֵפֶר־הַמִּדּוֹת (אות אֲכִילָה, סִימָן ה): ׳כְּשֶׁאוֹכֵל קְצָת, לִבּוֹ נִמְשָׁךְ יוֹתֵר אַחַר אֲכִילָה מִמִּי שֶׁלֹּא אָכַל כְּלָל וְנִתְיָאֵשׁ מִלֶּאֱכֹל׳; נִמְצָא כְּשֶׁטּוֹעֵם מִמַּאֲכָלֵי

[א] וְהִזְכִּיר מו״ר שְׁלִיטַ״א בְּדֶרֶךְ אַגַּב דִּבּוּר מָתוֹק שֶׁאָמַר דּוֹדוֹ־זְקֵנוֹ הָרַב הֶחָסִיד רַבִּי דָּוִד נָתָן לֶעזְער זַ״ל (אָחִיו הַגָּדוֹל שֶׁל זְקֵנוֹ רַבִּי יְחִזְקֵאל שְׁרָגָא זַ״ל) עַל הַמַּאֲמָר הַזֶּה שֶׁל חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים - ״אֲוִירָא דְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מַחְכִּים״ - מִלַּת ׳מַחְכִּים׳ הִיא לְשׁוֹן ׳מַאךְ קִים׳, וּפֵרוּשׁוֹ בְּאִידִישׁ: ׳עוֹשֶׂה לָבוּא׳, כְּלוֹמַר שֶׁאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל גּוֹרֶמֶת לָאָדָם לָבוֹא אֵלֶיהָ שׁוּב וְשׁוּב, כִּי יֵשׁ ״טַעַם״ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִטְעֹם אֶת טַעְמָהּ הַקָּדוֹשׁ - אַף כְּשֶׁמָּכְרָח לֵירֵד מֵהָאָרֶץ לְאֵיזֶה זְמַן, תָּמִיד יִשְׁתּוֹקֵק וְיִכְסוֹף מָתַי שׁוּב יַגִּיעַ לְאֶרֶץ־הַקֹּדֶשׁ, כִּי זָכָה לְהַרְגִּישׁ ״טַעַם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל״.

הַשַּׁבָּת - יִתְעוֹרֵר בּוֹ הַחֵשֶׁק לְהַגִּיעַ אֶל קְדֻשַּׁת אֲכִילַת הַשַּׁבָּת שֶׁקְּדֻשׁ הִיא "וְעוֹלָה לְמָקוֹם אַחֵר לְגַמְרֵי" - כִּלְשׁוֹן רַבֵּנוּ שָׁם.

וְהִלְבִּישׁ מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א אֶת כָּל הָאָמוּר בְּעִנְיַן סְעוּדַת 'שָׁלוֹם־זָכָר' שֶׁנּוֹהֲגִין לַעֲשׂוֹת בְּשַׁבָּת רִאשׁוֹנָה אַחַר הַלֵּידָה לִפְנֵי הַבְּרִית־מִילָה (כִּי שִׂיחָה זוֹ נֶאֱמְרָה בְּעֵת סְעוּדַת 'שָׁלוֹם־זָכָר' שֶׁל לֵיל שַׁבָּת קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת שְׁלַח, וְעַל־כֵּן הִזְכִּיר לְעִיל מִקְדֻּשַּׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל), וְטַעַם סְעוּדָה זוֹ כְּדֵי לְנַחֵם אֶת הַתִּינוֹק עַל הַתּוֹרָה שֶׁשָּׁכַח בְּצֵאתוֹ לָאֲוִיר הָעוֹלָם, וְהַשְּׁאֵלָה יְדוּעָה: מַדּוּעַ מְלַמְּדִין לוֹ אֶת הַכֹּל וְאַחַר־כָּךְ מַשְׁכִּיחִין מִמֶּנּוּ? לְכְאוֹרָה עָדִיף לֹא לְלַמֵּד וְלֹא לְהַשְׁכִּיחַ...

אַךְ עַל־פִּי כָּל הַנַּ"ל מִבְּאֹר הֵיטֵב, כִּי גַּם אֵצֶל הַתִּינוֹק מִתְקַיֵּם הָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁל 'טְעִימָה', כִּי כָּל מַה שֶּׁמְּלַמְּדִים לוֹ קֹדֶם שֶׁנּוֹלַד הוּא בְּגֶדֶר **"טוֹעֲמֵיהּ חַיִּים זְכוּ"** - שֶׁמַּטְעִימִים לוֹ מִכָּל מַטְעַמֵּי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כְּדֵי שֶׁיֵּחָקֵק בְּלִבּוֹ הַרְשִׁימוּ דִּקְדֻשָּׁה [כַּמְבֹאָר בִּדְבָרֵי הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע בְּ'לִקּוּטֵי־שׁוֹשַׁנָּה', שֶׁאַף שֶׁשּׁוֹכֵחַ אֶת הַכֹּל - הָ'רְשִׁימָה' הַקְּדוֹשָׁה חֲקוּקָה בְּלִבּוֹ], וְיִזְכֶּה לִגְדֹּל וּלְהִתְקָרֵב לְהַצַּדִּיק, וְהַצַּדִּיק יַחֲזִיר לוֹ אֶת כָּל הַמַּטְעַמִּים הָעֲרֵבִים שֶׁזָּכָה לִטְעֹם, וְיִרְכֹּשׁ רְכוּשׁ נִצְחִי עֲלֵי־אֲדָמוֹת.

וְזֶהוּ הַמֶּסֶר הַקָּדוֹשׁ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ: **"טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב ה'"** - תַּעֲשֶׂה 'טְעִימָה'! וַאֲפִלּוּ אִם הַטְּעִימָה אֵינֶנָּה רַבָּה, זְכֹר הֵיטֵב אֲשֶׁר **'טַעַם'** אוֹתִיּוֹת 'מְעַט', כִּי פְּעָמִים וּצְרִיכִים לִטְעֹם רַק טְעִימָה בְּעָלְמָא - פֶּרֶק אֶחָד שֶׁל מִשְׁנָיוֹת, מִזְמוֹר אֶחָד תְּהִלִּים, כַּמָּה דִּבּוּרִים שֶׁל הִתְבּוֹדְדוּת - וְהַטְּעִימָה הַקְּטַנָּה הַזּוֹ תִּגְרֹם לְךָ לְהִגָּרֵר אַחַר הַקְּדֻשָּׁה עֲדֵי תִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְאַהֲבַת הַתּוֹרָה אֱמִתִּית.

וְהֵעִיד מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א: **זֹאת רָאוּ בְּחוּשׁ אֵצֶל כַּמָּה וְכַמָּה בְּנֵי־אָדָם** - הֵן בַּחוּרִים וְהֵן אַבְרֵכִים - **שֶׁאַף־פַּעַם לֹא לָמְדוּ מְאוּמָה, אֲבָל הִתְחִילוּ לְקַבֵּעַ שְׁעוּרִים בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה, וְטָעֲמוּ רַק מְעַט מִכָּל לִמּוּד, וְסוֹף־כָּל־סוֹף זָכוּ לֵילֵךְ וְלַעֲבֹר עַל כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ! וַאֲפִלּוּ שֶׁהָיָה זֶה לְלֹא הֶבְנָה בִּתְחִלָּה, אַחַר זְמַן שֶׁל קְבִיעוּת הַ'טְּעִימוֹת' שֶׁעָשׂוּ מִדֵּי־יוֹם - פִּתְאוֹם הִתְחִילוּ לְהָבִין 'פֹּה וְשָׁם' אֶת הַגְּמָרָא וְהַמִּשְׁנָיוֹת וְכוּ', וְהֵחֵלּוּ לְעַיֵּן מְעַט בַּמְּפָרְשִׁים וְכוּ', וְזָכוּ לְקַבֵּל טַעַם נִפְלָא שֶׁל מְתִיקוּת הַתּוֹרָה - בִּזְכוּת הַ'מְּעַט' זָכוּ לְ'טַעַם'!**

בְּרַם, סִיֵּג מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א, זֶה לֹא קוֹרֶה 'בְּיוֹם אֶחָד'... צְרִיכִים לְהִתְאַזֵּר בְּסַבְלָנוּת עֲצוּמָה, וּלְקַיֵּם אֶת לְמוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל: "מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב" - עוֹד 'מְעַט' וְעוֹד 'מְעַט', עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל הַ'טַּעַם' הֶעָרֵב וְהַמָּתוֹק שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאַל יָבוֹשׁ מִפְּנֵי הַמַּלְעִיגִים עָלָיו, וְיִהְיֶה חָזָק בִּנְקֻדַּתוֹ נְקֻדַּת הָאֱמֶת שֶׁ'מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב', וְאַל יִתְרַשֵּׁל מִזֶּה, כִּי עַל זֶה מְזַמְּרִים בִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים (פִּיּוּט 'מְעוֹז צוּר'): **"וְיֵין רַעַל מְסָכְתִּי"** - 'יֵין רַעַל' הַיְנוּ סַם הַמָּוֶת, וּמָתַי זֶה מִתְקַיֵּם, חַס וְשָׁלוֹם? **"כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי"** - כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר עַל הַלִּמּוּד שֶׁל 'מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב', שֶׁזֶּהוּ "כִּ'מְעַט' שֶׁעָבַרְתִּי" - עָבַרְתִּי עַל הַ'מְּעַט' וְלֹא יָדַעְתִּי שֶׁגַּם מְעַט הוּא טוֹב...

וּבְהַזְכִּירוֹ הַפָּסוּק **"טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב ה'"**, סִפֵּר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה עִם מוֹהֲרָא"שׁ זי"ע בְּשָׁנוֹת בַּחֲרוּתוֹ (עַיֵּן 'חַיֵּי־מוֹהֲרָא"שׁ', סִימָן קב), שֶׁכְּשֶׁלָּמַד בַּיְשִׁיבָה, הָיָה קָצַת מְפֻנָּק בְּעִנְיְנֵי אֲכִילָה, וְלֹא הָיָה מִסְגָּל לֶאֱכֹל מִמַּאֲכָלֵי הַיְשִׁיבָה, וְאָכַל בְּמִסְעָדָה חֲדָשָׁה וּנְקִיָּה שֶׁנִּפְתְּחָה אָז לְיַד הַיְשִׁיבָה, וּפַעַם הֵכִין הַמִּסְעָדָן מָרָק־יְרָקוֹת טָרִי, וְהִתְפָּאֵר שֶׁהוּא נִפְלָא, מֵיֻחָד בְּמִינוֹ, וְרָצָה מְאֹד שֶׁמּוֹהֲרָא"שׁ יֶהֱנֶה מִמֶּנּוּ, אֲבָל לֹא הָיָה לוֹ חֵשֶׁק וְסֵרֶב, אֲבָל בַּעַל הַמִּסְעָדָה לֹא עָזַב אוֹתוֹ, וּמַמָּשׁ הִתְחַנֵּן שֶׁיִּטְעַם מֵהַמָּרָק, וְאָמַר לוֹ, שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה מִמֶּנּוּ כֶּסֶף בַּעֲבוּר הַמָּרָק, רַק שֶׁיִּטְעַם מִמֶּנּוּ, וְיַגִּיד לוֹ אִם זֶה מָרָק טוֹב בֶּאֱמֶת, וְלֹא נִתְקָרְרָה דַּעְתּוֹ עַד שֶׁנָּטַל שְׁתֵּי צַלָּחוֹת, וְהֶעֱמִידָן עַל הַשֻּׁלְחָן, וְהִתְיַשֵּׁב לְיַד הַבָּחוּר הַצָּעִיר - מוֹהֲרָא"שׁ, וְאָמַר לוֹ: **"הֲבֵאתִי לִשְׁנֵינוּ מָרָק, וְרַק עֲשֵׂה לִי טוֹבָה: טְעַם קְצָת מִן הַמָּרָק, וְתוֹכַח בְּעַצְמְךָ אֵיזֶה מָרָק נִפְלָא הוּא"**... וּכְבָר לֹא הָיְתָה לוֹ בְּרֵירָה, וְטָעַם קְצָת מֵהַמָּרָק, וְאָמַר לוֹ שֶׁהוּא בֶּאֱמֶת מָרָק טוֹב וְנִפְלָא, וְאָכַל קְצָת מִמֶּנּוּ, וּבָזֶה הֵפִיס דַּעְתּוֹ...

וְאָמַר מוֹהֲרָא"שׁ זי"ע, שֶׁמִּדִּבְרֵי בַּעַל הַמִּסְעָדָה, וּמֵהֲעֲבֹדָה שֶׁכֹּה הִתְאַמֵּץ לְשַׁכְנֵעַ אוֹתוֹ לְטָעֹם מֵהַמָּרָק, הֵבִין הֵיטֵב אֶת פֵּרוּשׁ הַפָּסוּק הָאָמוּר - **"טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב ה'"**, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְבַקֵּשׁ מֵאִתָּנוּ: **אָנָּא! טַעֲמוּ קְצָת מִן הַטַּעַם הַנִּפְלָא שֶׁיֵּשׁ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וּכְבָר תִּרְאוּ כַּמָּה טוֹב הוּא!** רַק רֹב בְּנֵי־אָדָם אֵינָם רוֹצִים אֲפִלּוּ לִטְעֹם, כִּי מְפַחֲדִים שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּהּ טַעַם טוֹב, חַס וְשָׁלוֹם, **אֲבָל אִלּוּ הָיוּ טוֹעֲמִים בְּוַדַּאי הָיוּ רוֹאִים עַצְמָם מְתִיקוּתָהּ, וְלֹא הָיוּ נִפְרָדִים מִמֶּנָּה כְּלָל**; אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לִטְעֹם טַעַם אֲמִתִּי שֶׁל עֲבוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ!

– נדפס לעילוי נשמת **אמיל בן אברהם** – נפ' ט"ו סיון תשע"ז, **פאינה פרירה בת יעקב** – נפ' ז' סיון תשע"ז –